

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Stella Benedictina Sive Regula Sanctissimi Patris Nostri
Benedicti**

Meyenschein, Benedikt

Hildesii, 1725

VD18 10311831

VII. De Humilitate. Si cupias rectà Superûm conscendere tecta, En, humili
soli pervia, scala poli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65028)

gæ, nugæ sunt in ore sæcularium, in ore Sacerdotum [quidni & aliorum religiosorum?] blasphemix.

u) Id est, semper & ubique interdicta volumus.

25. JAN. 26. MAJI. 25. SEPTEMB.

CAPUT VII.

De Humilitate a.

Clamat nobis Divina Scriptura, Fratres, dicens b: Omnis, qui se exaltat, humiliabitur, & qui se humiliat, exaltabitur. Cùm ergo hæc dicit; ostendit nobis omnem exaltationem c genus esse superbiæ d. Quod se cavere Propheeta indicat dicens e: Domine non est exaltatum cor meum f, neque elati g sunt oculi mei: Neque ambulavi in magnis h, neque in mirabilibus super me i. Sed quid? Si non humiliter sentiebam, sed exaltavi animam l meam; Sicut ab lactatus m est super matre suâ, ita retribues in animam meam. Unde, Fratres, si

C 4

sum-

summæ humilitatis volumus culmen attingere *n*, & ad exaltationem illam cœlestem, ad quam per præsentis vitæ humilitatem ascenditur, volumus velociter pervenire; actibus nostris ascendentibus scala illa erigenda est *o*, quæ in somno Jacob apparuit *p*, per quam ei ascendentes & descendentes *q* Angeli monstrabantur. Non aliud finè dubio descensus ille & ascensus à nobis intelligitur, nisi exaltatione descendere & humilitate ascendere *r*. Scala verò ipsa erecta nostra est vita in sæculo *s*, quæ humiliato corde *t* à Domino erigitur ad cœlum. Lâtera ^{enim} ~~enim~~ *u* ejusdem scalæ dicimus nostrum esse corpus & animam *x*, in quæ lâtera diversos gradus humilitatis vel *y* disciplinæ evocatio Divina *z* ascendendos inferuit.

a) *Humilitas ab humo dicta, describitur à S. Bern. virtus, quâ quis verissimâ sui cognitione sibi ipsi vilescit. Hæc virtus est fundamentum ceterarum, omnisque religiosæ perfectionis; gratissima Deo, ac summè odiosa demonibus. Illam cœlestis*

Ma-

Magister verbo & exemplo ubique docuit,
& S. P. non modò in hoc cap. sed spar-
sim per totam Regulam inculcat.

b) Luc. 14. & 18.

c) Intellige, sui ipsius.

d) Nam superbire idem sonat, ac supra se
vel conditionem suam ire.

e) Psalm. 130.

f) Scilicet, intus per superbiam, ut magna sen-
tiam de me ipso.

g) Exterius, ut alios quasi me viliores de-
spiciam.

h) Per presumptionem.

i) Scrutando vana, curiosa & captum meum
excedentia.

l) Seu personam meam, superbiendo.

m) Id est, sicut infans ab lactatur seu abstra-
hitur à lacte & uberibus matris, ita me
ab lactabis ab uberibus gratiæ & miseri-
cordiæ tuæ.

n) Sive pervenire ad summam humilitatem,
vel potius ad fastigium, quò ducit humi-
litas, nimirum perfectionis, honoris ac glo-
riæ cælestis.

o) Id est, per actus humilitatis tanquam per
gradus ascendere oportet & erigere scalam
illam.

C S

p) Gen.

- p) Gen. 28.
 q) Non stantes vel sedentes, ut insinuetur nos in Spiritu aut proficere semper aut de-
 ficere. Ex S. Bern.
 r) Id est, nisi quòd descendatur ad inferos per superbiam, per humilitatem verò ad cœlos ascendatur.
 s) Per quod non intelligitur vita secularis sed religiosa ducta in hoc mundo.
 t) Id est, si verè humiles simus.
 u) Alii legunt etiam, alii omittunt.
 x) Utriusque enim humiliatio in Religione requiritur.
 y) Pro & disciplinæ seu religiosæ conversationis.
 z) Id est, Vocatio Dei nos eligentis ad gloriam, constituit atque proposuit, ut per illos ad cœlum ascenderemus.

26. JAN. 27. MAJI. 26. SEPTEMB.

Primus itaque a humilitatis gradus est, si timorem Dei b sibi ante oculos b) semper ponens, oblivionem omnino fugiat c, & semper sit memor d omnium, quæ præcepit Deus: qualiter contemneres Deum in gehennam pro peccatis incidunt e.

eidunt e, & vitam æternam, quæ timen-
tibus Deum præparata est, animo suo
semper revolvat. Et custodiens f se o-
mni horâ à peccatis & vitiis, id est g co-
gitationum, linguæ, oculorum, ma-
num, pedum vel voluntatis propriæ;
sed & desideria carnis amputare festi-
net h.

a) *S. Thomas 2. 2. q. 161. a. 6. cum aliis
quibusdam hos gradus enumerat ordine re-
trogrado, Imo loco ponens 12mum & sic
consequenter. Ex quo aliqui contendunt
vel textum Regulæ, vel S. Thomæ esse
mendosum. Melius tamen dicitur neu-
trum esse; sed S. Thomam de industriâ
mutasse ordinem, ut hos gradus humilita-
tis evidentius opponeret 12. gradibus su-
perbiæ assignatis à S. Bern. quorum pri-
mus correspondet 12mo nostro gradui hu-
militatis.*

b) *Primus itaque humilitatis gradus manet
timor Dei, tum quia initium sapientiæ
timor Domini Ps. 110. Ubi autem est
humilitas, ibi & sapientia Prov. 11.
Tum quia ex ipso S. Thomæ q. 19. a. 9.*

ad

- ad 4. timor Dei excludit principium superbiae, estque principium humilitatis.
- c) Activè, non neutraliter; seu nunquam obliviscatur.
  - d) Non speculativè, sed practicè, ut eadem faciat.
  - e) Smaragdus & alii legunt: gehennam peccatis incendunt. Et hic est primus stimulus timoris Dei; alter mox subjunctus consideratio vitæ aeternæ.
  - f) Subintell. ex superiori sensu verbum Si Nisi legere malis, custodiat.
  - g) Pro nempe,
  - h) Nam hic vel maximè periculum in moribus

27. JAN. 28. MAJI. 27. SEPTEMB.

Aestimetur a se homo de caelis semper à Deo respici omni horâ b, & facta sua in omni loco ab aspectu Divinitatis videri, & ab Angelis omni horâ renunciari c. Demonstrat nobis hoc d Propheta, cum in cogitationibus nostris ita Deum semper præsentem ostendit dicens e: Scrutans corda & renes f Deus. Et iterum g: Dominus novit cogitationes hominum, quoniam vanæ sunt. Et iterum

iterum dicit: Intellexisti cogitationes
meas à longè *h.* Et: Quia cogitatio ho-
minis confitebitur tibi *i.* Nam ut solici-
tus sit circa cogitationes suas perversas,
dicat semper utilis / Frater in corde suo:
Tunc ero immaculatus coram eo *m,* si
observavero *n* me ab iniquitate meâ.

a) *Id est, cogitet cum reverentiâ.*

b) *Hic 3tius stimulus timoris Dei: quis enim non metuat malè agere in conspectu Judicis ac Vindicis?*

c) *Scil. Deo: non quòd Deus talia nesciat, cum sit omniscius; sed ut ipsi testes efficiantur sanctitatis ac pietatis justorum, & tanquam deflentes impietatem atque injustitiam injustorum, aut etiam seducentis diaboli. Ità Adamantius. Et hic est stimulus 4tus.*

d) *Intellige primum, quod nimirum Deus omnia videat.*

e) *Psalm. 7.*

f) *Id est, intima cogitationum & affectionum nostrarum.*

g) *Psalm. 93. sequentia verò sunt ex Psalm. 138. & 75.*

h) *Ni-*

- h) Nimirum jam inde ab aeterno.
 i) Id est, seipsam revelabit tibi tanquam
 omniscio ac Judici.
 l) Alii legunt, humilis.
 m) Vulgata Psalm. 17. habet cum eo, quod
 S. P. vel sic intellexit, vel ad mentem
 suam ita accommodavit.
 n) Sive custodiéro; quod non facit, qui mi-
 nus sollicitus est circa excludendas cogita-
 tiones perversas, utpote à quibus initium
 sumit omnis iniquitas.

28 JAN. 29. MAJI. 28. SEPTEMB.

Voluntatem verò propriam ita facere
 prohibemur, cum dicit Scriptura
 nobis: Et à voluntatibus tuis avèrtere.
 Et iterum rogamus Deum in oratione
 ut fiat illius voluntas in nobis. Docemur
 ergo meritò nostram non facere vo-
 luntatem, cum cavemus illud, quod
 dicit sancta Scriptura: Sunt viæ, quæ
 videntur hominibus rectæ, quarum fi-
 nis usque ad profundum inferni demer-
 git. Et itèrùm cum cavemus illud, quod
 de negligentibus dictum est: Corrupti
 sunt, & abominabiles facti sunt in vo-
 luntate.

luntatibus suis g. In desideriis verò carnis ità nobis Deum credamus semper esse præsentem, cùm dicit Propheta h̄ Domino: Ante i te est omne desiderium meum.

a) *Seu avertaris. Eccl. 18.*

b) *Intellige, Dominicâ.*

c) *Sive à nobis h̄c in terrâ, sicut à Beatis in celo. Et quia in hac oratione dicimus: Fiat voluntas tua, non nostra; rectissime S. P. exinde probat voluntatem propriam esse deserendam.*

d) *Id est, si cavere volumus.*

e) *Prov. 14. & 16. si non omnino verbotenus, tamen quoad sensum.*

f) *Seu depravati.*

g) *Ità habent quædam impressa Psalm. 13. quædam Psalm. 52. Pro quo vulgata versio ibi legit in studiis, h̄c in iniquitatibus suis.*

h) *David, Psalm. 37.*

i) *Seu coram.*

l) *Adeoque tam carnis, quàm spiritûs.*

29. JAN.

29. JAN. 30. MAJI. 29. SEPTEMB.

Cavendum *a* ergo est ideo malum desiderium, quia mors fecus *b* introitum delectationis *c* posita est. Unde Scriptura præcipit dicens: Post concupiscentias tuas non eas *d*. Ergo si oculi Domini speculantur *e* bonos & malos & Dominus de cælo semper respicit super filios hominum *f*, ut videat, si est intelligens aut requirens Deum; & si ab Angelis nobis deputatis die noctuque Domino factori opera nostra *g* nuntiantur: cavendum ergo est omni horâ Fratres, sicut dicit in Psalmo *h* Prophetarum, ne nos declinantes in malum & inutiles factos aliquâ horâ aspiciat Deus: Et parcendo nobis in hoc tempore, quia pius est & expectans nos converti in melius, dicat nobis in futuro: Hæc fecisti, & tacui *i*.

a) *Nè insurgat, vel certè, nè voluntariè retineatur.*

b) *Id est, juxta vel prope.*

c) *Intellige, morosæ & cum plenâ advertentiâ habitæ; hæc enim inducit peccatum mortiferum.*

d) *Id*

- d) *Id est, nè obsequaris. Eccli. 18.*
- e) *Seu contemplantur.*
- f) *Phrasis familiaris Scripturæ pro homines.*
- g) *Etiam mala; non quidem in ordine ad exigendam pœnam, sed potius ad intelligendum à Deo modum, quo clientem peccatorem corrigere, instruere, monere debeant, ut respiscat.*
- h) *Nimirum 13. Ut verò constructio sit planior, sensus ille ponendus est post inutiles factos: super hos enim cadit dictum Prophetæ, non super sequentia.*
- i) *Hoc est, dissimulavi, donec completeretur malitia tua. Psalm. 49. Cæterùm*
Primo huic gradui humilitatis opponitur à S. Bernardo 12mus superbia, qui est consuetudo peccandi, quâ Dei metus amittitur, contemptus incurritur.

30. JAN. 31. MAJI. 30. SEPTEMB.

Secundus humilitatis gradus est, si propriam quis non amans voluntatem, desideria sua non delectetur implere, sed vocem illam Domini factis imitetur dicentis a: Non veni facere volun-

luntatem meam, sed ejus, qui misit me
 Item dicit Scriptura *b*: Voluntas *c* habet
 pœnam, & necessitas *d* parit coronam

a) Joannis 5. & 6.

b) Id est, docet vel insinuat, quia nullibi ex-
 pressè habet. Vel accipe Scripturam hoc
 loco magis generatim pro omni eo, quod
 vel in sacris Bibliis, vel in Ss. Patribus
 vel in vitis Sanctorum scriptum inven-
 tur: habetur quippe in passione S. Anastasia

c) Intellige, propria, de quâ S. Bern. Ces-
 set voluntas propria, & infernus non
 erit, &c.

d) Obediendi, orta ex Professione & Super-
 riorum præscripto.

e) Id est, comparat nobis coronam cœlestem.

Secundo huic gradui opponitur à S. Bern.
 IIImus gradus superbiæ, qui est libertas
 peccandi. In quo gradu etiam stare non
 immeritò censentur Religiosi libertini,
 pro libitu agentes vel omittentes omnia
 illa, ad quæ non agnoscunt se stricto ju-
 re sub mortali obligatos.

31. JAN. 1. JUNII. 1. OCTOBR.

Tertius gradus humilitatis est, ut quis pro Dei amore omni obedientiâ se subdat Majori, imitans Dominum, de quo dicit Apostolus *a*: Factus obediens usque ad mortem.

a) Philipp. 2. Plura vide suprâ c. 5. de Obedientiâ.

Huic gradui à S. Bern. opponitur 10mus superbia, qui est rebellio contra Superiorem: De quâ Samuel 1. Reg. 15. Quasi peccatum ariolandi est repugnare, & quasi scelus idololatriæ nolle acquiescere.

1. FEBR. 2. JUNII. 2. OCTOBR.

Quartus humilitatis gradus est, si in ipsâ obedientiâ, duris *a* & contrariis *b* rebus, vel etiam quibuslibet irrogatis injuriis, tacitâ conscientiâ *c* patientiam amplectatur, & sustinens non lascescat *d* vel discédât, dicenté Scripturâ *e*: Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit. Itém *f*: Confortetur cor tuum,

tuum, & sustine Dominum *g*. Et ostendens *b*, fidelem pro Domino universa etiam contraria sustinere debere, dicitur ex personâ sufferentium: Propter te mortificamur totâ die *l*, æstimati sumus ut oves occisionis *m*. Et securi de spe retributionis Divinæ *n* subsequuntur gaudentes & dicentes: Sed in his omnibus superamus propter eum *o*, qui dilexit nos. Et item alio loco *p* Scriptura, Probasti nos *q*, inquit Deus: Igne nos examinasti, sicut igne examinatur argentum *r*: induxisti *s* nos in laqueum *t* posuisti tribulationes in dorso nostro *u*. Et ut ostendat sub Priore *x* debere nos esse, subsequitur *y* dicens: Imposuisti homines *z* super capita nostra *aa*. Sed & præceptum Domini in adversis & iniuriis per patientiam adimplentes, qui percussi *bb* in maxillam, præbent & aliam *cc*; auferenti tunicam dimittunt & pallium; angariati milliarium *dd* vadunt & duo; cum Paulo Apostolo falsos Fratres & persecutionem sustinent, & maledicentes se benedicunt.

a)
 b)
 c)
 d)
 e)
 f)
 g)
 h)
 i)
 l)
 m)
 n)
 o)
 p)
 q)
 r)
 a)

- a) *Id est, occurrentibus gravibus ac difficilibus.*
- b) *Sive in se, ut cum vix jubemur hoc agere, & statim contrarium; sive secundum inclinationem subditi, ut cum volenti orare injungitur labor manualis.*
- c) *Id est, nè obloquendo quidem interiùs, multò minùs exteriùs.*
- d) *Sive lassus fiat, intellige, in viâ obedientiæ & patientiæ.*
- e) *Matth. 10.*
- f) *Psalms. 26.*
- g) *Id est, qualibet à Domino immissa.*
- h) *Subintellige, Scriptura.*
- i) *Rom. 8. ex quo pariter desumptum est, quod sequitur.*
- l) *Id est, omni die vel toto tempore.*
- m) *Seu destinata, ut occidantur.*
- n) *Id est, quia tales firmiter sperant, & certi sunt, se propterea à Deo remunerandos.*
- o) *Id est, recordatione & amore Christi longè acerbiora pro nobis passi.*
- p) *Psalms. 65.*
- q) *Seu nostram virtutem.*
- r) *Hoc est, sicut igne vero examinatur argen-*
gen-

- gentum, ut purificetur à scoriis, ita nos
 examinasti igne mystico tribulationum, ut
 nos mundares à sordibus concupiscentia.
- s) Non decipiendo, sed probando.
- t) Puta, vel in angustias, quibus velut la-
 queis constringimur & suffocamur, vel in
 insidias hostium nostrorum visibilium &
 invisibilium.
- u) Per virgas nimirum ac flagella &c.
- x) Id est, Superiore quocunque.
- y) Hoc est, pergit ibidem Scriptura.
- z) Peccatores, oppressores, tyrannos, ut ex-
 ponunt Interpretes. Discat hinc Reli-
 giosus, quod dicit S. Aug. in eundem lo-
 cum: Toleramus, quos nolumus; pa-
 timur aliquando Superiores, quos no-
 vimus peiores.
- aa) Non super manus vel pedes, ut satis sit
 fecisse vel ivisse, quod vel quò jubent
 sed super caput, in quo vigent omnes sensus,
 memoria, imaginatio, intellectus, ju-
 dicium: Hac enim omnia captivari de-
 bent in obsequium perfectæ obedientiæ.
- bb) Subintellige, sunt, vel omitte qui.
- cc) Subaudi, maxillam percutiendam.
- dd) Id est, coacti ire per unum milliarem.

Porro similitudines istæ desumptæ sunt ex Matth. 5. & inculcant nobis promptitudinem ad adversa non tantum patienter suscipienda, sed etiam ambienda.

Gradui huic S. Bern. opponit genus superbia, qui est simulata seu dolosa imperfectio suarum confessio, quæ levi aliquâ contumeliâ vel pœnitentiâ facile detegitur & evertitur.

2. FEBR. 3. JUNII. 3. OCTOBR.

Quintus humilitatis gradus est, si omnes cogitationes malas cordi suo advenientes, vel mala sua à se abscon-
 sè a commissa, per humilem Confessionem b Abbati non celaverit suo. Hortans nos de hac re Scriptura dicit c: Revela Domino d viam tuam, & spera in eum. Et itè dicit e: Confitemini Domino f, quoniam bonus, quoniam in sæculum misericordia ejus. Et itè Propheta g: Delictum meum cognitum tibi h feci, & injustitias meas non operui i. Dixi l, pronuntiabo adversum me

me injustitias meas Domino m, & tu m)
remifisti impietatem cordis mei n.

- a) Seu occultè.
- b) Smaragd. Turrecr. & alii intelligunt Sacramentalem; Perez verò, Suarez. & accipiunt generatim pro conscientia manifestatione sive in, sive extra Sacramentum poenitentiae, praesertim cum Abbatibus complures eo tempore non fuerint Sacerdotes, uti neque S. P. N. secundum probabiliorem & communioem. Vide etiam notata supra cap. 4. ad num. 51.
- c) Psalm. 36.
- d) Quod fit, si fiat Dei Vicario.
- e) Psalm. 105. & 106.
- f) Licet Interpretes hunc locum passim intelligant de Confessione laudis, S. Aug. tamen, Hieron. & alii explicant etiam de Confessione peccatorum.
- g) David, Psalm. 31.
- h) Id est, Vicario tuo per Confessionem. Deus enim ex se ipso novit.
- i) Sive non abscondi.
- l) Id est firmiter proposui.

m) la

m) *Id est, Dei vices gerenti, qualis respectu Davidis fuit Propheta Nathan.*

n) *Communior legit; peccati mei: in idem tamen recidit; de corde enim exeunt fornicationes, homicidia, adulteria, &c. quæ coinquinant hominem. Matth. 15.*

Quinto huic gradui S. Bern. pro 8vo gradu superbiæ opponit peccati defensionem, quæ fit vel negando factum, aut extenuando, aut defendendo tanquam rem justam; vel prætexendo intentionem bonam aut quandam necessitatem; vel accusando fragilitatem naturæ, diabolum, mala aliorum exempla, influxum siderum, aut etiam Dei ordinationem. Sed meminerit hic Religiosus, ex mente Ss. Patrum plus peccasse Protoparentes sese excusando, quàm transgrediendo.

3. FEBR. 4. JUNII. 4. OCTOBR.

Sextus humilitatis gradus est, si omni vilitate vel extremitate a contentus sit b Monachus, & ad omnia, quæ sibi injunguntur, velut operarium malum

D

& in-

& indignum se judicet c, dicens cum
 Prophetâ d: Ad nihilum redactus sum e
 & nescivi f; ut jumentum factus sum
 apud te g, & ego semper tecum h.

- a) *Putat, in cibo, potu, vestibus, officiis & negotiis peragendis, ut verrere sordes & id quod facere gestiérunt etiam Imperatores & Reges in statu Monastico.*
- b) *Saltém quoad affectum, si fortè ob Prælaturam aliàsve circumstantias reipsâ non liceat: uti legitur de Regina Esther c. 14.*
- c) *Ità fecère Moyses, Jeremias aliique.*
- d) *Dauidè, Psalm. 72.*
- e) *Nihil de me sentiendo.*
- f) *Sive non reputavi me quidquam esse.*
- g) *Ad serviendum & obediendum sinè contradictione in omnibus: Velut Abbas Nesteron ità seipsum allocutus, cum ad conversionem veniret: Tu & asinus unum estote; Sicut enim asinus vapulat, & non obloquitur, injuriam patitur, & non respondet, sic & tu.*
- h) *Subintellige, ero vel perseverabo per cognitionem & amorem.*

Huic gradui humilitatis à S. Bernardo pro 7mo gradu superbiae opponitur præsumptio de propriâ dignitate & capacitate, vi cuius ambiuntur lautiora in victu, pretiosiora in vestitu, honoratiora in gradibus & officiis. &c.

4. FEBR. 5. JUNII. 5. OCTOBR.

Septimus humilitatis gradus est, si omnibus *a* se inferiorem & viliorem non solum suâ linguâ pronunciet, sed etiam intimo cordis credat affectu *b*, humilians se, & dicens cum Prophetâ *c*: Ego autem sum vermis & non homo, opprobrium hominum & abjectio plebis *d*: exaltatus autem sum, & humiliatus, & confusus *e*. Et iterum *f*: Bonum mihi, quod humiliasti me, ut discam *g* mandata tua.

a) *Etiam sceleratissimis nebulonibus.*

b) *Hic gradus difficilis; attinge#s tamen per Dei gratiam, [1. considerando præcisè in te, quod tuum est, tuosque defectus tibi optimè notos; in altero verò id, quod est Dei in ipso. [2. Cogitando, in aliis qui-*

huscunque esse posse dona quædam ac bona
occulta nostris meliora; apparentes autem
defectus ex rationibus tibi ignotis excusa-
biles. [3. Dicendo cum S. Francisco Se-
raph. Si quantumcunque sceleratum
hominem tantâ fuisset Christus mise-
ricordiâ profecutus, arbitror sanè,
quòd multò, quàm ego, Deo gratior
esset. Vel pensando ex Ss. August. & Bern.
non esse peccatum, quod non faceres & tu
si iisdem peccandi occasionibus & incenti-
vis urgereris; ideòque ex inscrutabili Dei
judicio salvandum fortè esse per pœniten-
tiam, qui tibi modò apparet sceleratus
te autem propter futura peccata damnan-
dum.

c) Davide, hæc dicente in personâ Christi,
qui est Sanctus Sanctorum.

d) Id est, factus in opprobrium, & à plebe
abjectus. Hucusque sunt verba Psalmi 21.
sequentia verò ex Psalm. 87.

e) Id est juxta Genebrardum: Exaltatus
ætate & robore, seu adultior factus, etiam
sum magis humiliatus & confusus. Vel
juxta alios: Exaltatus sum in cruce, hu-
milia-

miliatus in sepulchro, confusus seu conturbatus in passione & morte.

f) Psalm. 118.

g) Subintellige, implere.

Gradui huic à S. Bern. pro 6to gradu superbiam opponitur arrogantia, per quam se homo corde & ore aliis præfert in donis naturæ & gratiæ. De quo Prov. 8. Arrogantiam & superbiam ego detestor.

5. FEBR. 6. JUNII. 6. OCTOBR.

Octavus humilitatis gradus est, si nihil agat Monachus, nisi quod communis Monasterii a Regula, vel Majorum b cohortantur exempla.

a) Intellige, bene formati.

b) Id est, Ss. Patrum ejusdem Ordinis, vel juxta Turrecrem. Superiorum ac Seniorum bono exemplo prælucentium.

Vitanda igitur, quæ gradui huic à S. Bern. opponitur singularitas, in victu, vestitu aliisque regularibus.

D 3

6. FEB.

6. FEBR. 7. JUNII. 7. OCTOBR.

Nonus humilitatis gradus est, si linguam ad loquendum *a* prohibeat Monachus, & taciturnitatem *b* habens usque ad interrogationem non loquatur, monstrante Scripturâ, quia in multiloquio non effugietur peccatum *c*. Et quia vir linguosus *d* non dirigetur *e* super terram.

a) *Id est, à loquendo, vel ad loquendum iam expeditam contineat.*

b) *De quâ vid. suprâ cap. 6.*

c) *Proverb. 10. Sequentia verò sunt ex Psalm. 139.*

d) *Id est, cui summa voluptas loqui. Ex S. August.*

e) *Intellige, in viam rectam; vel non prosperabitur in temporalibus ac spiritualibus.*

Nono huic gradui S. Bern. pro 4to gradu superbiae opponit jaëtantiam, quâ quis de suis rebus libenter loquitur & seipsum dilaudat.

7. FEBR.

7. FEBR. 8. JUN. 8. OCTOBR.

Decimus humilitatis gradus est, si non sit facilis ac promptus in risu *a*, quia scriptum est *b*: Stultus in risu exaltat vocem suam.

a) Proprium superborum est, *inquit S. Bern.* læta semper appetere, & tristia devitare. *Econtra David Psalm. 34.* quasi lugens & constrictatus humiliabar.

b) *Eccli. 21.* Vide etiam notata *suprà c. 6.* sub finem.

Oppositus à S. Bern. superbiæ gradus est inepta lætitia. Meminerit porrò Monachus, statum religiosum esse statum luctus & pœnitentiæ, saltémque nefas ducat ridere ubique, semper, ad omnia, leviter, sarcasticè, altùm, procaciter.

8. FEBR. 9. JUNII. 9. OCTOBR.

Undecimus humilitatis gradus est *a*, si cum loquitur Monachus, leniter & sine risu, humiliter & cum gravitate, vel pauca verba & rationabilia *b* loqua-

tur; & non sit clamorosus in voce, sicut scriptum est c: Sapiens verbis innotescit paucis.

a) *Discretio in modo loquendi, continens 7. conditiones seqq. ideoque satis distinctus à gradu nono &c.*

b) *Bene imprimis examinando, quis, quid, cui, &c. itémque nè lingua præcurrat mentem.*

c) *Etsi non expressè, similem tamen in sensum, uti Prov. 17. Qui moderatur sermones suos, doctus & prudens est. Et Eccli. 5. Sint pauci sermones tui. Ideoque ut agebat Zeno, aures habemus duas, & os unum, ut plura audiamus, loquamur perpauca. Caterum textus citatus habetur verbotenus inter sententias Xysti num. 134.*

Undecimo huic gradui S. Bern. pro 2do superbia opponit levitatem animi in garrulando, repugnando, censurando &c.

9. FEBR. 10. JUN. 10. OCTOBR.

Duodecimus humilitatis gradus est, si non ipso solùm corde Monachus, sed

sed etiam corpore humilitatem videntibus se semper indicet : id est, in opere, in Oratorio, in Monasterio, in horto, in viâ, in agro, vel ubicunque sedens, ambulans vel stans, inclinato sit semper capite *a*, defixis in terram aspectibus *b*, reum se omni horâ de peccatis suis existimans; jam se tremendo iudicio Dei præsentari æstimet *c*, dicens sibi in corde semper illud, quod Publicanus ille Evangêlicus fixis in terram oculis dixit: Domine non sum dignus ego peccator levare oculos meos ad cœlum *d*. Et iterum cum Prophetâ: Incurvatus sum *e*, & humiliatus sum usquequaque. Ergo his omnibus *f* humilitatis gradibus ascensis, Monachus mox ad charitatem perveniet *g* illam, quæ perfecta *h* foras mittit *i* timorem *l*, per quam universa, quæ prius non sinè formidine observabat, absque ullo labore velut naturaliter ex consuetudine incipiet custodire, non jam timore gehennæ, sed amore Christi, & consuetudine ipsâ bonâ, & delectatione virtutum: quæ *m* Dominus jam in operario suo *n* mundo *o* à vitiis & peccatis,

D 5

catis, Spiritu sancto p dignabitur de
monstrare.

a) Erecta quippe cervix, caput elatum, incessus vagus & aulicus, oculi sublimes vagi sunt argumentum superbiae, & è diametro gradui huic sub nomine curiositatis à S. Bern. opponuntur.

b) Id sancto Ephrem inculcabat scortum quoddam Edessenum, sic illi in portâ civitatis respondens: Ego intueor te, quia ego mulier ex viro sumpta sum; Tu autem nè me intuearis, sed terram, ex quâ tu vir sumptus es.

c) Id est, cum reverentiâ cogitet.

d) Hæc verba non legitur dixisse Publicanus, sed Rex Manasses: Nec tamen placet, quod ait Haestenus, S. Patrem hîc memoriâ lapsum; scripsit quippe Regulam dictante Spiritu S. Hinc aliter R. I. per Publicanum istum in Evangelio, cum mera parabola sit, designari Manassen. 2. Apertè satis asseri, quod Publicanus ille, non ore, sed fixis in terram oculis hæc dixerit, id est, significaverit. Vel 3. Sibi audiendum ex priori sensu, quod dixerit in corde.

e) Ex

- e) Ex Psalm. 37: subjuncta verò sunt ex
Psalm. 118.
- f) Ad intelligendam congruentiam enumera-
torum ordinatè graduum, notandum ex
Lessio, quòd ad perfectam Religiosorum
humilitatem requiratur, ut homo bene sit
subjectus primùm Deo, quod fit duobus
primis gradibus; deinde Superioribus, quod
fit quatuor gradibus sequentibus; denique
etiam equalibus seu proximis suis, tum
quoad internam estimationem, quod fit gra-
du septimo; tum quoad externam conver-
sationem & morum compositionem, quod
fit quinque gradibus sequentibus.
- g) Nam mysticæ huic scalæ Jacob supernè
incumbit Deus charitas, qui & superbis
resistit, humilibus autem dat gratiam
Jac. 4. Cujus individua comes est charitas.
- h) Sive cum in statu perfectionis est.
- i) Seu abigit, vel expellit.
- l) Intellige, purè servilem vel mercenarium,
de quo in gradu primo; nam timor filialis
stat cum charitate.
- m) Scilicet amorem, consuetudinem bonam &
delectationem.
- n) Utente nimirum instrumentis bonorum
operum.
- o) Ad-

- o) *Adjective, seu libero.*
 p) *Id est, per gratiam Spiritus S.*

IO. FEBR. II. JUN. II. OCTOB.

CAPUT VIII.

De officiis Divinis in noctibus.

Hyemis tempore, id est, à Calendis
 Novembris usque ad Pascha, juxta
 considerationem rationis *b*, octavâ ho-
 râ noctis *c* surgendum est, ut modico
 amplius de mediâ nocte pausetur *d*, &
 jam digesti *e* surgant. Quod verò *f* re-
 stat post Vigilias *g*, à Fratibus, qui Psal-
 terii vel Lectionum aliquid indigent,
 meditationi inserviat *h*. A Paschâ au-
 tem usque ad suprascriptas Calendas No-
 vembris sic temperetur hora Vigiliarum
 agenda *i*, ut parvissimo intervallo, quo
 Fratres ad necessaria naturæ exeant cu-
 stodito *l*, mox Matutini *m*, qui inci-
 piente luce agendi sunt, subsequantur.

Pro